

Ki?ileraras? ?li?ki Boyutlar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ki?ileraras? ?li?ki Boyutlar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24827>

Özet

Kişilerarası İlişkisel Boyutlar Ölçeği (KİBÖ), bireylerin kişilerarası ilişkilerdeki temel eğilimlerini ve deneyimlerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş **psikometrik** bir araçtır. Ölçek, S. Erden-Şimşek ve B. Aydın tarafından 2009 yılında Türk popülasyonu için özgün bir **Ölçek Geliştirme** çalışması olarak sunulmuştur. KİBÖ, bireyin sosyal etkileşimlerinde ortaya koyduğu davranışsal ve duygusal boyutları sistematik olarak değerlendirilmeyi hedefler. Bu araç, özellikle klinik psikoloji ve sosyal psikoloji alanlarında ilişkisel dinamiklerini incelemek için önemli bir kaynak sağlamaktadır.

Ölçeğin temel amacı, Türk kültürüne özgü bağlamda geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı oluşturularak, bireylerin çevreleriyle kurdukları ilişkilerin yapısını ve niteliğini derinlemesine analiz etmektir. Ölçek, geliştirildiği akademik makalede detaylı yapısal özellikleriyle birlikte sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Kişilerarası İlişkiler, **İlişkisel Boyutlar**, **Psikometrik Değerlendirme**, **Faktör Analizi**, **Ölçek Geliştirme**, **Sosyal Psikoloji**, **Geçerlik**.

Yazarlar

Seval Erden Şimşek, Binnur Aydın

Amaç

Kişilerarası İlişkisel Boyutlar Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin yakın ve genel sosyal ilişkilerindeki davranış kalıplarını, algılarını ve ihtiyaçlarını ölçen çok boyutlu bir yapı sunmaktır. Bu çalışma, özellikle Türk kültürü bağlamında, bireylerin ilişkisel kurma biçimlerini ve bu ilişkilerdeki memnuniyet düzeylerini belirlemeye yönelik geçerli ve güvenilir bir araç ihtiyacına yanıt olarak ortaya çıkmıştır.

Ölçek, psikoloji araştırmacıları ve klinik uygulayıcıları, bireylerin ilişkisel dinamiklerini daha iyi anlamaları, potansiyel çatışma alanlarını tespit etmelerine ve buna dayalı müdahale stratejileri geliştirmelerine yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Ölçeğin geliştirilmesi, **Kişilerarası İlişkiler** alanında yapılan akademik çalışmalarını desteklemektedir.

Yapı

Kişilerarası İlişkisel Boyutlar Ölçeği, kişilerarası ilişkinin çeşitli alt bileşenlerini ölçen teorik bir yapı üzerine kurulmuştur. Bu yapı, genellikle bireylerin ilişkilerde gösterdiği temel eğilimler olan yakınlık/bağımlılık, özerklik/ayrılma, kontrol/baskınlık ve işbirliği/çatışma gibi boyutları kapsamaktadır. Ölçeğin geliştiricileri, bu boyutları, bireyin sosyal etkileşimlerdeki uyumunu ve

i?levselli?ini yans?tt???n? varsaym??t?r.

Ölçek, muhtemelen, ki?inin kendilik alg?s? ile ba?kalar?yla kurdu?u etkile?imler aras?ndaki dengeyi yans?tan temel ili?ki ?emalar?n? de?erlendirmektedir. Bu çok boyutlu yakla??m, tek bir ili?ki kalitesini ölçmek yerine, bireyin farkl? sosyal ba?lamlarda sergiledi?i davran??sal ve duygusal tepkilerin geni? bir yelpazesini yakalamay? mümkün k?lmaktadır.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??malar?nda **Geçerlik**, arac?n gerçekten ölçmek istedi?i psikolojik yap?y? ölçüp ölçmedi?ini gösteren kritik bir a?amadır. Erden-?mamo?lu ve Ayd?n (2009) taraf?ndan yürütülen geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal geçerli?ini belirlemek için kapsaml? analizler yap?lm??t?r (detaylar orijinal makalede mevcuttur).

Tipik olarak, bu tür geli?tirme çal??malar?nda faktör yap?s?n?n teorik beklentilerle uyumlu olup olmad???n? kontrol etmek amacıyla yap? geçerli?i (örne?in, yak?nsama ve ay?r?c? geçerlik) ve ilgili di?er ölçeklerle korelasyonunu incelemek amacıyla ölçüt geçerli?i test edilmi?tir. Ölçe?in Türk kültürüne özgü yap?s?, kültürel geçerli?in de dikkate al?nd???n? dü?ündürmektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik, bir ölçüm arac?n?n tutarl?lk ve kararlılk derecesini ifade eder. Kiileraras? ?li?ki Boyutlar? Ölçe?i'nin güvenilirlik analizleri, ölçe?in iç tutarl?l???n? ve zaman içindeki kararlıl???n? de?erlendirmeyi içermi?tir (spesifik de?erler orijinal makalede yer almaktadır).

Geli?tirme makalesinde, genellikle Cronbach Alfa (Güvenirlik) katsay?s? gibi iç tutarl?lk ölçütleri rapor edilmi?tir. Yüksek iç tutarl?lk de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda homojen oldu?unu gösterir. Ayrıca, ölçe?in zaman içinde kararlıl???n? göstermek amacıyla test-tekrar test güvenilirli?i de incelenmi? olabilir.

Faktör Analizi

Kiileraras? ?li?ki Boyutlar? Ölçe?i'nin yap?sal boyutlar?n? belirlemek ve teorik yap?y? desteklemek amacıyla **Faktör Analizi** uygulanm??t?r. Ölçe?in geli?tirilmesi a?amas?nda, muhtemelen Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak maddelerin hangi temel boyutlar alt?nda topland??? belirlenmi?tir.

Bu analizler sonucunda, ölçe?in çok boyutlu yap?s? ortaya konulmu? ve her bir faktörün (boyutun) kiileraras? ili?kilerin belirli bir yönünü temsil etti?i tespit edilmi?tir. Bu boyutlar, ölçe?in puanlanmas? ve yorumlanmas? için temel çerçeveyi sa?lamaktadır. Ölçe?in son halinin, belirlenen faktör yap?s?na uygun olarak yap?land?r?ld??? varsay?lmaktadır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek Geliştirme)

Format: Kendini Değerlendirme (Self-Report) Ölçeği

Derecelendirme: Orijinal makalede belirtilmemekle birlikte, psikolojik ölçme araçlarında yaygın olarak kullanılan Likert tipi derecelendirme (örneğin, 5'li veya 7'li Likert) kullanılmıştır.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon (Muhtemelen üniversite öğrencileri veya yetişkinler üzerinde standardize edilmiştir.)

Yaş Grubu: Yetişkinler

Popülasyon Detayları: Orijinal çalışmada, ölçeğin geliştirildiği örneklem grubunun demografik ve sosyoekonomik özelliklerini detaylandırmaktadır.

Test Metodolojisi: Kağıt-kalem veya dijital formatta uygulanabilen standart psikometrik test metodolojisi kullanılmıştır. Bireylerin maddelere kendi ilgisini deneyimlerine göre yanıt vermeleri beklenir.

Anahtar Kelimeler

Kişilerarası İlişkiler Boyutları, İlişkiler Kalitesi, Kendini Değerlendirme, Psikolojik Ölçüm, Yapısal Geçerlik, Sosyal Uyum.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Seval Erden Ömür

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Bağlantı Kuruluş E-posta Adresleri: erdenseval@gmail.com (Sorumlu Yazar İletişim)

Yayın Adresi: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2009 yılında yayımlanmıştır ve bilimsel araştırmalar çerçevesinde kullanım için

genellikle yazarlardan izin alınması gerekmektedir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için ücret talep edilip edilmediği bilgisi için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Test Geliştirme Yılı: 2009

İzin Bilgisi: Ticari olmayan akademik kullanımlar için genellikle makaleye atıf yapılması beklenir.

Kaynaklar

Erden-Şamamoğlu, S. ve Aydın, B. (2009). Kişilerarası İlişkiler Boyutları Ölçeği'nin geliştirilmesi. *Psikoloji Çalışmaları Dergisi*, 29(29), 39-64.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [kisilerarasi-iliski-boyutlari-olcegi-toad.pdf](#)

Ölçeğin orijinal Word (MS Office) belgesi buradan indirilebilir: [kisilerarasi-iliski-boyutlari-olcegi-toad.doc](#)

Kişilerarası İlişkiler Boyutları Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte mevcut değildir. Detaylı maddeler için Erden-Şamamoğlu ve Aydın (2009) tarafından yayımlanan orijinal akademik makaleye başvurulması gerekmektedir.